

Ruth Meyer

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Carolin Robson (MP) m fl om att upprätta en koldioxidbudget

Ärende

Carolin Robson (MP) med flera har på kommunfullmäktiges sammanträde den 10 maj 2021 (§ 75) väckt en motion med förslag om att upprätta en koldioxidbudget.

En koldioxidbudget beräknar en årlig utsläppsminskningstakt och konkretiserar hur mycket ett territoriellt område som till exempel en kommun behöver minska sina koldioxidutsläpp. Enligt motionärerna kan koldioxidbudgetar i kommuner vara ett verktyg i arbetet med att genomföra åtagandet i enlighet med Parisavtalet. Detta bindande avtal slöts av världens länder 2015 i Paris där man kom överens om att den globala temperaturökningen ska hållas väl under två grader C och ska börja gälla senast 2020. Av ärendets utredning följer att det är de territoriella utsläppen som används vid upprättande av en koldioxidbudget vilket innebär att budgeten för Danderyds kommuns del inte kommer att bli rättvisande. Detta då det i Danderyds kommun inte förekommer några utsläppskällor från industrier och värmekraftverk.

En koldioxidbudget för Danderyds kommun kommer således inte att ge en rättvis bild av utsläppsutrymmet och är därför inte ett effektivt sätt för kommunen att arbeta efter.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

I ärenden om beredning av motioner lämnas förslag till beslut av kommunstyrelsens ordförande.

Kommunledningskontorets yttrande

Den globala koldioxidbudgeten är den begränsade totala mängd koldioxid, det vill säga utsläppsutrymme, som kan släppas ut till atmosfären för att klara ett visst temperaturmål. Den globala koldioxidbudgeten kan delas upp i tid och rum, och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar. En koldioxidbudget beräknar en årlig utsläppsminskningstakt och konkretiserar hur mycket ett territoriellt område, som till exempel en kommun, behöver minska sina koldioxidutsläpp. En koldioxidbudget beskriver hur mycket

Ruth Meyer

kommunen har släppt ut och hur mycket som återstår att släppa ut om kommunen vill leva upp till Parisavtalet.

Forskare vid Uppsala universitet har tagit fram en metod för att upprätta koldioxidbudget.¹ Flera länsstyrelser och några kommuner har använt denna metod. Vid upprättande av en koldioxidbudget används de territoriella utsläppen vilket innebär att budgeten för Danderyds kommuns del inte kommer att bli rättvisande då det i kommunen inte förekommer några utsläppskällor från industrier och värmekraftverk. Detta gäller även utsläpp av växthusgaser från konsumtion av varor som producerats utanför kommunen. Det har tagits fram metoder för att försöka beräkna utsläpp av konsumtionsvaror. Dessa metoder är dock mycket tidskrävande och oprecisa varför exempelvis Länsstyrelsen Stockholm och Järfälla kommun, som båda upprättat koldioxidbudgetar, ej tagit med dessa utsläpp. De territoriella utsläppen i Danderyd består till största del av utsläpp från transporter och detta har redan identifierats i kommunens miljö- och klimatprogram.

En koldioxidbudget redovisar hur stort utsläppsutrymme kommunen har och också hur snabbt kommunen behöver minska sina utsläpp för att bidra till att uppfylla Parisavtalet. Men då en koldioxidbudget för Danderyds kommun inte redovisar alla utsläppskällor kommer det inte bli rättvisande för kommunen.

Länsstyrelsen Stockholm har gjort en koldioxidbudget för hela länet. Denna koldioxidbudget utgår från territoriella utsläpp i länet med tillägg för utsläpp från internationella transporter inklusive internationellt flyg där höghöjdseffekten av utsläppen även inkluderas. När en flygresas utsläpp beräknas enligt territoriella utsläpp, de som redovisas i den nationella utsläpps databasen RUS, bokförs det i de länder flyget tankas. För alla fall då passageraren inte flyger direkt från Sverige till destinationen hamnar utsläppen delvis i andra länder, vilket även gäller returreisan. I koldioxidbudgeten för Stockholms län har en metod använts för att räkna fram alla utsläpp förknippade med en resa som utvecklats av forskare på Chalmers. Anledningen till att utsläpp från internationellt flyg inkluderas är att potentialen till snabba utsläppsminskningar från flygresor är mycket stor.

Länets koldioxidbudget anger att utsläppen i Stockholms län måste minska med 16 procent årligen. De huvudsakliga utsläppen kommer från utrikes och inrikes transporter. Dessa står för 90 procent av utsläppen i Stockholms län, utrikes transporter för 60 procent och inrikes 30 procent.

¹ A guide for a fair implementation of the Paris agreement within Swedish municipalities and regional government,
https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2fbfd5001683832bf3f535c/1548074402902/Kol_dioxidbudget%202020%E2%80%932040%20Del%20II.pdf

Ruth Meyer

Minskningstakten för att uppfylla Parisavtalet är högre i denna koldioxidbudget än i exempelvis naturvårdsverkets rapport som anger 5–8 procent årligen. Det är framförallt två parametrar som leder fram till att olika författare kommer fram till olika resultat: 1) hur stor den framtida potentialen till negativa utsläppstekniker antas vara, vilket påverkar den globala koldioxidbudgetens storlek, och 2) hur utsläppsutrymmet ska fördelas på världens länder. Den metod som används för koldioxidbudgetar är mer restriktiv vad gäller de negativa utsläppsteknikerna, då dessa ännu inte är fullt utvecklade och det är svårt att veta hur mycket de kan förväntas bidra med att minska koldioxidutsläppen.

I motionen anges att en koldioxidbudget skulle redovisa utsläpp från kommunens upphandlade tjänster och att detta skulle ge en helhetsbild för kommunens utsläpp. Detta kommer dock inte att erhållas då endast territoriella utsläpp redovisas, det vill säga de utsläpp som redovisas i den nationella utsläppsdatan RUS.

Kommunen har redan mål och arbetar för att bli en fossilbränsleoberoende organisation. Kommunen har kommit långt i detta arbete och under 2020 var 98,3 procent av all energianvändning i kommunorganisationen från fossilbränsleoberoende källor. Kommunen ställer också krav på fossilbränsleoberoende fordon och transporter vid upphandling där det är tillämpligt. Exempelvis kan nämnas att entreprenaden för drift av alla gröna ytor i kommunen det vill säga parker, naturområden och mark tillhörande kommunens fastigheter är helt fossilbränsleoberoende.

En koldioxidbudget för Danderyds kommun kommer inte att ge en rättvis bild av utsläppsutrymmet och är därför inte ett effektivt sätt för kommunen att arbeta efter. Att upprätta en lokal koldioxidbudget är dessutom resurskrävande där datainsamling och rapportering tar tid från flera delar av organisationen. Kommunledningskontoret bedömer därför att en koldioxidbudget för kommunen inte bör upprättas. Däremot kan det vara lämpligt att använda den koldioxidbudget som redan tagits fram för länet att användas som ett inspel i det redan pågående klimatarbetet i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Ruth Meyer

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på motion från Carolin Robson (MP) m fl om att upprätta en koldioxidbudget
2. Ordförandens förslag
3. Motionen